

XX-49

מבחן במתמטיקה בדידה

מועד א' סמסטר ב' תשס"ד, 2004/6/18
מרצה: עודד רגב
משך המבחן: שלוש שעות
אסור השימוש בכל חומר עזר
הקפידו לנמק את כל תשובותיכם בפירוט
שתי התשובות הטובות תחשבנה כ-30 נקודות כל אחת
שאר שתי התשובות תחשבנה כ-20 נקודות כל אחת

1. (א) מצא את העוצמות

$$|\{f \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q} \rightarrow \mathbb{Q} \mid \forall a, b \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}. f(a) \neq f(b) \vee a = b\}|$$

$$|\{f \in \mathbb{R} \rightarrow \{0, 1\} \mid \forall x \in \mathbb{R}. f(x) = f(x+1)\}|$$

(ב) יהי n מספר זוגי. מצא את העוצמה

$$\left| \left\{ f \in \{1, 2, \dots, n\} \rightarrow \{0, 1\} \mid \forall i \in \{1, 2, \dots, n\}. \sum_{j=1}^i f(j) \geq \frac{i}{2} \wedge \sum_{j=1}^n f(j) = \frac{n}{2} \right\} \right|$$

(ג) הראה שלכל קבוצה אינסופית A קיימת תת-קבוצה אינסופית B כך ש- $|A \setminus B| > |A|$.

2. נגדיר

$$S = \{(A, B) \in P(\mathbb{Q}) \times P(\mathbb{Q}) \mid \exists f \in A \rightarrow B. \text{ על } f \text{ חח"ע ועל } B\}$$

(א) הראה ש- S הוא יחס שקילות. על איזו קבוצה?

(ב) מצא את מחלקת השקילות $\{(1, 4, 9)\}_S$ ואת עוצמתה.

(ג) מהי קבוצת המנה? מה עוצמתה? הקפד לחסביר בפירוט.

(ד) מה ניתן היה להגיד על קבוצת המנה אם היינו מחליפים את \mathbb{Q} ב- \mathbb{R} בהגדרה של S ?

3. (א) פתור את נוסחת הנסיגה

$$a_0 = 2, a_1 = 1, \forall n \geq 2. a_n = 3a_{n-1} + 4a_{n-2} + 6$$

(ב) יהי n מספר טבעי. חשב את מספר התמורות $\{1, 2, \dots, n\} \rightarrow \{1, 2, \dots, n\}$ על n אברים שמקיימות שלכל $k \in \{1, 2, \dots, n\}$ הוא מספר זוגי (המספרים הזוגיים הם $0, \pm 2, \pm 4, \dots$).

4. (א) יהי n מספר טבעי. מצא את מספר הפתרונות של

$$a + b + c = n$$

כאשר $a, b, c \geq 0$ הם מספר טבעיים שונים זה מזה.

(ב) הראה שמספר הסדרות באורך n שמכילות k אחדים $n-k$ אפסים שאין בהן שני אחדים רצופים הוא

$$\binom{n-k+1}{k}$$

בהצלחה!!!

כתיבה לא פורמלית	סדרה נוצרת	פונקציה יוצרת	
$\langle 0, 0, \dots, 1, 0, 0, 0, \dots \rangle$	$\lambda n. \begin{cases} 1 & n = m \\ 0 & n \neq m \end{cases}$	$\lambda x. x^m$	(1)
$\langle 1, 1, 1, 1, \dots \rangle$	$\lambda n. 1$	$\lambda x. \frac{1}{1-x}$	(2)
$\langle 1, -1, 1, -1, -1, 1, \dots \rangle$	$\lambda n. (-1)^n$	$\lambda x. \frac{1}{1+x}$	(3)
$\langle 1, c, c^2, c^3, c^4, \dots \rangle$	$\lambda n. c^n$	$\lambda x. \frac{1}{1-cx}$	(4)
$\langle 1, \alpha, \binom{\alpha}{2}, \binom{\alpha}{3}, \dots \rangle$	$\lambda n. \binom{\alpha}{n}$	$\lambda x. (1+x)^\alpha$	(5)
$\langle 1, \alpha, \binom{\alpha+1}{2}, \binom{\alpha+2}{3}, \dots \rangle$	$\lambda n. \binom{\alpha+n-1}{n}$	$\lambda x. \frac{1}{(1-x)^\alpha}$	(6)
$\langle 1, \binom{m+1}{m}, \binom{m+2}{m}, \binom{m+3}{m}, \dots \rangle$	$\lambda n. \binom{m+n}{m}$	$\lambda x. \frac{1}{(1-x)^{m+1}}$	(7)
$\langle 0, 1, 2, 3, 4, \dots \rangle$	$\lambda n. n$	$\lambda x. \frac{x}{(1-x)^2}$	(8)
$\langle 0, 1, \frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}, \dots \rangle$	$\lambda n. \begin{cases} 0 & n = 0 \\ 1/n & n > 0 \end{cases}$	$\lambda x. -\ln(1-x)$	(9)
$\langle 1, a, \frac{a^2}{2!}, \frac{a^3}{3!}, \dots \rangle$	$\lambda n. \frac{a^n}{n!}$	$\lambda x. e^{ax}$	(10)
$\langle 1, 0, \frac{a^2}{2!}, 0, \frac{a^4}{4!}, \dots \rangle$	$\lambda n. \begin{cases} \frac{a^n}{n!} & \text{זוגי } n \\ 0 & \text{אי זוגי } n \end{cases}$	$\lambda x. \cosh(ax)$	(11)
$\langle 0, a, 0, \frac{a^3}{3!}, 0, \frac{a^5}{5!}, 0, \dots \rangle$	$\lambda n. \begin{cases} 0 & \text{זוגי } n \\ \frac{a^n}{n!} & \text{אי זוגי } n \end{cases}$	$\lambda x. \sinh(ax)$	(12)

$\alpha a_n + \beta b_n$	יוצרת את	$\lambda x. \alpha F(x) + \beta G(x)$	(1)
$\begin{cases} 0 & n < m \\ a_{n-m} & n \geq m \end{cases}$	יוצרת את	$\lambda x. x^m. F(x)$	(2)
a_{n+m}	יוצרת את	$\lambda x. \frac{F(x) - a_0 - a_1 x - \dots - a_{m-1} x^{m-1}}{x^m}$	(3)
$c^n a_n$	יוצרת את	$\lambda x. F(cx)$	(4)
$\begin{cases} \frac{a_n}{m} & m \mid n \\ 0 & \text{אחרת} \end{cases}$	יוצרת את	$\lambda x. F(x^m)$	(5)
$\sum_{k=0}^n a_k b_{n-k}$	יוצרת את	$\lambda x. F(x) \cdot G(x)$	(6)
$\sum_{k=0}^n a_k$	יוצרת את	$\lambda x. \frac{F(x)}{1-x}$	(7)
$(n+1)a_{n+1}$	יוצרת את	F'	(8)
na_n	יוצרת את	$\lambda x. x \cdot F'(x)$	(9)
$\begin{cases} 0 & n = 0 \\ \frac{a_{n-1}}{n} & n > 0 \end{cases}$	יוצרת את	$\lambda x. \int_0^x F(t) dt$	(10)

	תנאים	
$\binom{n}{k} = \binom{n}{n-k}$	$k \leq n$	(1)
$\binom{x}{k} = \binom{x-1}{k} + \binom{x-1}{k-1}$	$k \geq 1$	(2)
$(a+b)^\alpha = \sum_{k=0}^{\infty} \binom{\alpha}{k} a^{\alpha-k} b^k$	$\alpha \in \mathbb{N} \vee \left \frac{b}{a} \right < 1$	(3)
$\sum_{k=0}^{\infty} \binom{n}{k} = 2^n$		(4)
$\sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \binom{n}{k} = 0$	$n \geq 1$	(5)
$\binom{-x}{k} = (-1)^k \binom{x+k-1}{k}$		(6)
$\binom{x}{n} \binom{n}{k} = \binom{x}{k} \binom{x-k}{n-k}$	$k \leq n$	(7)
$\sum_{k=0}^n \binom{x+k}{k} = \binom{x+n+1}{n}$		(8)
$\sum_{k=m}^n \binom{k}{m} = \sum_{k=0}^n \binom{k}{m} = \binom{n+1}{m+1}$	$m \leq n$	(9)
$\sum_{k=0}^n \binom{x}{k} \binom{y}{n-k} = \binom{x+y}{n}$		(10)

1127 - 1129

6

מחברת מס' _____
מתוך _____ מחברות

TEL AVIV UNIVERSITY אוניברסיטת תל-אביב

לפני התחלת הבחינה מלא את כל הפרטים הבאים בכתב ברור וקרא בעיון את ההוראות:

6. נבחן שנכנס לחדר הבחינה וקיבל את השאלון (טופס הבחינה) לידו ייחשב כמי שנבחן במועד זה. היה והחליט לא לכתוב את הבחינה, לא יחזיר רשאי לעזוב את חדר הבחינה, אלא כעבור חצי שעה ממועד תחילתה ולאחר שהחזיר את המחברת והשאלון. ציונו בבחינה יהיה "0".
7. קריאת השאלון מותרת רק לאחר קבלת רשות המשגיח.
8. יש לכתוב את התשובות בעט, בכתב יד ברור ונקי. נבחן הבוחר לכתוב טיוטה יעשה זאת בעמוד הימני של דפי מחברת הבחינה ויצוין בראש העמוד "טיוטה". אין לתלוש דפים מהמחברת.
9. מחברות הבחינה שקיבל הנבחן תהיינה בפיקוחו ובאחריותו במשך כל הבחינה. בעת יציאה מן החדר יופקדו המחברות והשאלון בידי המשגיח.
10. בתום הבחינה יחזיר הנבחן את המחברות והשאלון ויקבל מידי המשגיח את כרטיס הנבחן.
11. הטהג בניכוד להוראות ולינהל סדדי בחינת חיווח ציונים צפוי להפסקת בחינתו ואף להעמדה לדין משמעתי.
12. אין לכתוב מעבר לקו האדום משני צידי הדף.

1. על הנבחן להיבחן רק בחדר שבו הוא רשום.
2. עם הכניסה לחדר הבחינה יש להניח את החפצים בצד לרבות מכשיר קשר ואמצעי תקשורת אחרים כשהם כבויים.
3. אסור להחזיק בהישג יד, בחדר הבחינה או בסמוך לו, כל חומר הקשור לבחינה/לקורס פרט לחומר שהשימוש בו הותר בכתב על ידי המורה.
4. יש לחלוא את הפרטים על מחברת הבחינה במקום המיועד לכך בלבד. אין לכתוב את השם או כל פרט מזהה אחר בתוך המחברת.
5. יש להישמע להוראות המשגיח. נבחן לא יעזוב את מקומו ולא קבלת רשות המשגיח. הפונה בשאלה או בבקשה ירים את ידו.

30
30
21
30

לשימוש המורה הבוחן:

הציון _____
המחברת נבדקה ביום _____
חתימת המורה _____

בהצלחה.

מס' זיהוי (העתק מכרטיס הנבחן/התלמיד)

תאריך הבחינה 18.06.04
 שם הקורס מתמטיקה
 שם המורה ד"ר
 החוג/המגמה מתמטיקה

63218

~~$\{f \in \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{Q} \mid \forall a, b \in \mathbb{R} - \mathbb{Q}, f(a) + f(b) \cup a = b\} \neq \emptyset$~~

~~$\{f \in \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{Q} \mid \exists x_0 \dots\}$~~

~~$x_0 \leq x_0 \leq 2x_0 \dots$~~

~~$x_0 = 2x_0$~~

~~$\{f \in \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{Q} \mid \forall a, b \in \mathbb{R} - \mathbb{Q}, f(a) + f(b) = f(a+b)\}$~~

~~... ..~~

... ..

$\mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$ -

... ..

... .. $f(a) = f(b) \Rightarrow a = b$

... .. $x - x_0 = x$

... .. $(x > x_0 - \dots)$

... ..

~~$A = \{f \in \mathbb{R} \rightarrow \{0,1\} \mid \forall x \in \mathbb{R}, f(x) = f(x+1)\}$~~

~~$f: \mathbb{R} \rightarrow \{0,1\}$~~

... ..

$A = \{f \in \mathbb{R} \rightarrow \{0,1\} \mid \forall x \in \mathbb{R}, f(x) = f(x+1)\}$

$|A| \leq |\mathbb{R} \rightarrow \{0,1\}| = 2^{\mathbb{R}}$

$g: A \rightarrow (\mathbb{R} \rightarrow \{0,1\})$

... ..

$g(f)(x) = f(x) \quad \forall x \in [0,1)$

$f_1(x) = f_2(x) \quad \forall x \in [0,1)$

$x = [x] + \{x\}$

... ..

$f_1 = f_2$

$f_1(x) = f_1([x] + \{x\}) = f_1([x] + 1 + \{x\}) = \dots = f_1(\{x\}) = f_2(\{x\}) = \dots = f_2(x)$

3 סלול

$$x^2 - 3x - 4 = 0$$

$$x = -1, x = 4$$

$$b_n = a \cdot (n-1)^2 + b \cdot (n-1) + c$$

היא הנדסית

הערות

$$b_{n=2} \quad c \cdot n^2 = 3c \cdot (n-1)^2 + 4c \cdot (n-1) + 6$$

$$b_{n=2} \quad c \cdot n^2 = 7c \cdot n^2 - 6c \cdot n + 16c$$

$$F(x) = \sum_{i=0}^{\infty} a_i x^i$$

$$F(x) = \sum_{h=0}^{\infty} a_h x^h = a_0 + a_1 x + \sum_{h=2}^{\infty} a_h x^h$$

$$= a_0 + a_1 x + 3 \sum_{h=2}^{\infty} a_{h-1} x^h + 4 \sum_{h=2}^{\infty} a_{h-2} x^h + 6 \sum_{h=2}^{\infty} x^h =$$

$$= 2 + x + 3 \sum_{h=1}^{\infty} a_h x^{h+1} + 4 \sum_{h=0}^{\infty} a_h x^{h+2} + 6 \left(\frac{1}{1-x} - 1 - x \right) =$$

$$= 2 + x + 3x(F(x) - 2) + 4x^2 F(x) + 6 \left(\frac{1}{1-x} - 1 - x \right)$$

$$F(x) (1 - 3x - 4x^2) = 2 + x - 6x - 6 - 6x + \frac{6}{1-x}$$

$$F(x) = \frac{-4 - 11x}{1 - 3x - 4x^2} + \frac{6}{(1-x)(1 - 3x - 4x^2)}$$

$$F(x) = -\frac{11x + 4}{(1+x)(1-4x)} + \frac{6}{(1-x)(1+x)(1-4x)}$$

$$\frac{11x + 4}{(1+x)(1-4x)} = \frac{A}{1+x} + \frac{B}{1-4x} = \frac{A - 4Ax + B + 4Bx}{(1+x)(1-4x)}$$

$$\begin{cases} A + B = 4 \\ -4A + B = 11 \end{cases}$$

$$\downarrow$$
$$5A = -7$$

$$5B = 27$$

$$\downarrow$$
$$A = -\frac{7}{5}$$

$$B = \frac{27}{5}$$

-5-

$$\left\{ \begin{array}{l} \left(\frac{n}{2}\right)!^2, \text{ א } 215 \\ \left(\frac{n-1}{2}\right)! \left(\frac{n+1}{2}\right)!, \text{ א } 145-1/2 \end{array} \right. \quad \begin{array}{l} 111) 10070 \\ 3'20 \end{array} \quad \checkmark$$

15
15

הסבר: כל ~~תת-קבוצה~~ $P(Q)$ היא או אינסופית

ואם ~~אז~~ λ_0 היא איבר Q - $[Q]_S$

או ~~אז~~ $0 \neq \lambda$ היא איבר Q - $[\{0, \dots, \lambda\}]_S$

או ~~אז~~ 0 היא ϕ ולכן איבר Q - $[\phi]_S$.

כאשר λ אינו מקביל 0 (אם λ אינו 0) בין קבוצות

אז קבוצות אחרות, $\lambda \neq \mu$ $[\{0, \dots, \lambda\}]_S \neq [\{0, \dots, \mu\}]_S$

אז $[\phi]_S \neq [\{0, \dots, \lambda\}]_S \neq [\{0, \dots, \mu\}]_S \neq [\phi]_S$

אם λ אינו מקביל 0 ~~אז~~ קבוצה אינסופית Q היא

הקבוצה $P(Q)$ - λ אינו איבר Q בהנחה המקסימלית

היא $\{0, 1, 2, 3, \dots, \lambda\}$

(כלי הנחה המקסימלית נדרש λ אינו איבר Q בהנחה המקסימלית).

~~10~~ 10

$a \neq b$
 $b \neq c$
 $a \neq c$
אם $a+b+c=n$ אז a, b, c הם מספרים טבעיים

$\binom{n+2}{2}$ זהו מספר הזוגות (a, b) שבהם $a+b \leq n$ ו- $a, b \geq 1$

~~אם $a+b+c=n$ אז a, b, c הם מספרים טבעיים~~

(3)

~~2 מספרים a, b, c שונים~~

מכלול נתון שני מקבלים:

7 מספרים a, b, c - 3

אם $a=b=c$ אז $a=b=c=1$

אם $a=b \neq c$ אז $a=b=1, c=1$ (כי $a+b+c=3$)

אם $a \neq b \neq c$ אז $a=1, b=1, c=1$ (כי $a+b+c=3$)

$\binom{n+2}{2} - 3 \lfloor \frac{n}{2} \rfloor - 1$

כאשר $\lfloor x \rfloor$ הוא חלק השלם של x

אם $a=b=c$ אז $a=b=c=1$ (כי $a+b+c=3$)

אם $a=b \neq c$ אז $a=b=1, c=1$ (כי $a+b+c=3$)

אם $a \neq b \neq c$ אז $a=1, b=1, c=1$ (כי $a+b+c=3$)

$\binom{n+2}{2} - 3 \lfloor \frac{n}{2} \rfloor - 3$

זהו מספר הזוגות (a, b) שבהם $a+b \leq n$ ו- $a, b \geq 1$

מספר הזוגות = $\begin{cases} \binom{n+2}{2} - 3 \lfloor \frac{n}{2} \rfloor - 1, & n=3 \\ \binom{n+2}{2} - 3 \lfloor \frac{n}{2} \rfloor - 3, & n \neq 3, n \geq 4 \end{cases}$

מקבלים $a+b+c=n$ כאשר $a, b, c \geq 1$ ו- a, b, c הם מספרים טבעיים

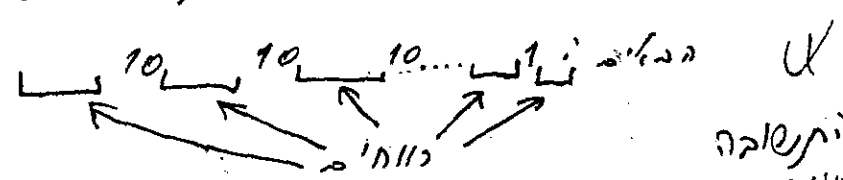
אם $a=b=c$ אז $a=b=c=1$

~~אם $a+b+c=n$ אז a, b, c הם מספרים טבעיים~~

~~אם $a+b+c=n$ אז a, b, c הם מספרים טבעיים~~

~~הוכחה שכל מספר בינארי עם n סיביות
 שמתחיל ב-10101-0101
 הוא כפול של 10101~~

נניח $n = 2k + 1$ (כך שיש $k+1$ זוגות סיביות)
 נסתכל על המספר $10101 \dots 10101$ כמספר
 בעל $k+1$ זוגות סיביות. נסתכל על המספר
 $10101 \dots 10101$ כמספר בעל $k+1$ זוגות
 סיביות. נסתכל על המספר $10101 \dots 10101$ כמספר
 בעל $k+1$ זוגות סיביות.

נניח $n = 2k + 1$ (כך שיש $k+1$ זוגות סיביות)
 נסתכל על המספר $10101 \dots 10101$ כמספר
 בעל $k+1$ זוגות סיביות. נסתכל על המספר
 $10101 \dots 10101$ כמספר בעל $k+1$ זוגות
 סיביות. נסתכל על המספר $10101 \dots 10101$ כמספר
 בעל $k+1$ זוגות סיביות.

$$\binom{(n-2k+1) + (k+1) - 1}{(k+1) - 1} = \binom{n-k+1}{k}$$

$$\frac{6}{25}$$

הוכחה שכל מספר בינארי עם n סיביות
 שמתחיל ב-10101-0101
 הוא כפול של 10101

ע"פ תוצאה 1.1

$g \in \{1, 2, \dots, n\} \rightarrow \{0, 1\}$ פונקציה בוליאנית
 $f \in \{1, 2, \dots, n\} \rightarrow \{0, 1\}$ פונקציה בוליאנית

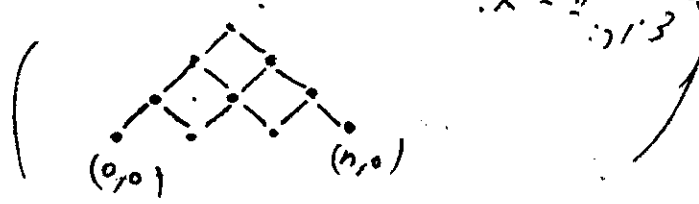
$$g(k) = 2f(k) - 1$$

$$\sum_{k=0}^n g(k) \geq 0 \iff \sum_{k=0}^n g(k) = 0 \iff f(k) = 0 \text{ לכל } k$$

כאשר f היא פונקציה בוליאנית, g היא פונקציה בוליאנית

הפונקציה f היא פונקציה בוליאנית

הפונקציה g היא פונקציה בוליאנית

הפונקציה a_n היא פונקציה בוליאנית

$$a_k = a_0 a_{k-1} + a_1 a_{k-2} + a_2 a_{k-3} + \dots + a_{k-2} a_1 + a_{k-1} a_0$$

$a_0 = 1$ לכל k

$$a_k = \sum_{i=0}^{k-1} a_i a_{k-i-1}, a_0 = 1$$

הפונקציה a_k היא פונקציה בוליאנית

הפונקציה a_k היא פונקציה בוליאנית

הפונקציה a_k היא פונקציה בוליאנית

כאשר a_k היא פונקציה בוליאנית

$$a_k = \frac{(2k-1)(2k-3)\dots-1}{(k!)^2}, k \geq 1$$

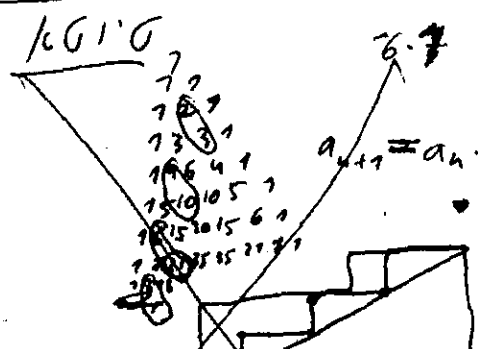
$a_0 = 1$

הפונקציה $F(x)$ היא פונקציה בוליאנית

$$F(x) = \sum_{i=0}^{\infty} a_i x^i$$

$$\frac{1}{F(x)^2} = \frac{F(x) - a_0}{x} = \frac{F(x) - 1}{x}$$

$$= \frac{1}{1 - \sqrt{1-4x}} = \sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \binom{2k}{k} 4^k x^k$$

$$a_{n+1} = a_n \cdot a_1 + a_{n-1} \cdot a_2 + \dots + a_1 \cdot a_n$$

$$F(x) = \sum a_n x^n$$

$$F(x) \cdot F(x) = (\sum a_k a_{n-k}) x^n$$

$$a_n = a_{n-2} + a_{n-1} \cdot a_1 + a_{n-2} \cdot a_2 + \dots + a_2 a_{n-4}$$

$$a_{n+2} = a_n + b_n$$

$$b_n = a_{n-2} \cdot 3 + b_{n-2} \cdot 3 + \dots$$

$$(a_1 x + a_2 x^2 + \dots) = F$$

$$F^2 = \frac{F-1}{x}$$

$$a_1 = 1$$

$$a_2 = 2$$

$$a_3 = 2 + 2 + 1 = 5$$

$$a_4 = 5 + 4 + 5 = 14$$

$$a_1 \cdot a_2 + a_1 \cdot a_3 + \dots + a_2 \cdot a_3$$

$$(2k-1)(2k-3)(2k-5) \dots (2k-1)$$

$$k=2$$

$$3 \cdot 1$$

$$5 \cdot 3 \cdot 1$$

$$k=3$$

$$\frac{1}{2!} = \frac{1}{2}$$

1	1
1 2	1 2
1 3 3	1 3 3
1 4 6 4	1 4 6 4
1 5 10 10 5	1 5 10 10 5
1 6 15 20 15 6	1 6 15 20 15 6
1 7 21 35 35 21 7	1 7 21 35 35 21 7
1 8 28 56 70 56 28 8	1 8 28 56 70 56 28 8
1 9 36 84 126 126 84 36 9	1 9 36 84 126 126 84 36 9

$x F^2 - F + 1 = 0$
 $F = \frac{1 \pm \sqrt{1-4x}}{2x}$

$x F^2 - F + x = 0$
 $F = \frac{1 \pm \sqrt{1-x^2}}{2x}$

$(1-4x)^{\frac{1}{2}} = \sum_{n=0}^{\infty} \binom{1/2}{n} (-1)^n 4^n x^n$

$2x \cdot \frac{1}{2} \cdot \left(\frac{1}{2} - 1\right) \left(\frac{1}{2} - 2\right) \dots \left(\frac{1}{2} - k\right)$

$1 \cdot (1-2)(1-3) \dots (1-k)$

